

Školní preventivní program 2024 - 2025

1. Úvod
2. Popis organizace
 - 2.1 Školní poradenské pracoviště
3. Informační zdroje
 - 3.1 Vnitřní informační zdroje školy
 - 3.2 Vnější informační zdroje školy
4. Cíle
 - 4.1 Dlouhodobé cíle
 - 4.2 Střednědobé cíle
 - 4.3 Krátkodobé cíle
 - 4.4 Konkrétní cíle v podobě kompetencí žáků
5. Metody práce
6. Závěr

Školní preventivní program je konkrétní dokument MŠ a ZŠ Všeštery zaměřený zejména na výchovu žáků ke zdravému životnímu stylu, na jejich osobnostní a sociální rozvoj a rozvoj jejich sociálně komunikativních dovedností. Školní preventivní program je založen na podpoře vlastní aktivity žáků, pestrosti forem preventivní práce s žáky, zapojení celého pedagogického sboru školy, spolupráci mezi žáky napříč třídami a spolupráci se zákonnými zástupci žáků školy.

Školní preventivní program pro naši školu je vypracován na základě Metodického pokynu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen MŠMT) k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů (dále jen „žák“) ve školách a školských zařízeních v souladu s § 29 odst. 1 a § 30 odst. 3 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, § 18 písm. c) zákona č. 379/2005 Sb., který do prevence sociálně patologických jevů zařazuje konzumaci drog, včetně alkoholu, kouření, kriminalitu, virtuální drogy a gambling, záškoláctví, šikanování a jiné násilí, rasismus, xenofobii, intoleranci, antisemitismus, sexuální rizikové chování, spektrum poruch příjmu potravy, okruh poruch spojených se syndromem CAN, negativní působení sekt, rizikové sporty a rizikové chování v dopravě.

Zpracovala: Mgr. Andrea Wieulzoeuf
Anotace

1. Úvod

V naší škole podporujeme bezpečné, přátelské a pohodové prostředí, rozvíjíme zdravé vztahy mezi žáky i učiteli. Učíme žáky hledat a zpracovávat informace, zaujímat k nim své postoje, vedeme žáky k čestnosti a fair play. Spolupracujeme s rodiči a širokou veřejností.

2. Popis organizace

Mateřská škola a základní škola Všeštery, příspěvková organizace, sídlí ve dvou budovách. Budova Mateřské školy sídlí na adrese Pankrácká 93, Všeštery a skládá se ze dvou tříd. Základní škola se nachází v budově s adresou Hrdinů 175, Všeštery a tvoří ji tři ročníky. Maximální kapacita MŠ je 53 dětí a 74 dětí v ZŠ. Poloha obou budov je v klidných částech obce, v lesovém parku a u louky. Příroda na dosah nabízí možnost výuky v přírodě.

Ve škole je funkčně nastavená vzájemná komunikace mezi žáky, rodiči, učiteli, ŠPP i vedením. V rámci ŠPP ZŠ působí výchovná poradkyně a školní metodička prevence Mgr. Andrea Wieleulzouf. Jednou týdně dochází do školy i speciální pedagožka PaedDr. Renáta Zemánková. Ve škole je zřízená schránka důvěry v obou budovách. Výhodou školy je nejen krásné okolí, ale i rodinná atmosféra a nízké počty dětí ve třídách ZŠ.

1.1. Školní poradenské pracoviště Metodik prevence

Metodické a koordinační činnosti

- ▶ Koordinace tvorby, kontrola, evaluace a participace při realizaci minimálního preventivního programu školy.
- ▶ Koordinace a participace na realizaci aktivit školy zaměřených na prevenci záškoláctví, závislostí, násilí, vandalismu, sexuálního zneužívání, zneužívání sektami, rasismu a xenofobie, prekriminálního a kriminálního chování, rizikových projevů sebepoškozování a dalších projevů rizikového chování.
- ▶ Metodické vedení činnosti pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence rizikového chování. Vyhledávání a nastavení vhodné podpory směřující k odstranění rizikového chování.
- ▶ Koordinace vzdělávání pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence rizikového chování.
- ▶ Individuální a skupinová práce se žáky a studenty s obtížemi v adaptaci, se sociálně-vztahovými problémy, s rizikovým chováním a problémy, které negativně ovlivňují jejich vzdělávání.
- ▶ Koordinace přípravy a realizace aktivit zaměřených na zapojování multikulturních prvků do vzdělávacího procesu a na integraci žáků/cizinců; prioritou v rámci tohoto procesu je prevence rasismu, xenofobie a dalších jevů, které souvisejí s přijímáním odlišnosti.
- ▶ Koordinace spolupráce školy s orgány státní správy a samosprávy, které mají v kompetenci problematiku prevence rizikového chování, s metodikem preventivních aktivit v poradně a s poradenskými, terapeutickými, preventivními, krizovými, a dalšími odbornými pracovišti, zařízeními a institucemi, které působí v oblasti prevence rizikového chování.
- ▶ Kontaktování odpovídajícího odborného pracoviště a participace na intervenci a následné péči v případě akutního výskytu rizikového chování.
- ▶ Shromažďování odborných zpráv a informací o žácích v poradenské péči specializovaných poradenských zařízení v rámci prevence rizikového chování v souladu se zákonem o ochraně osobních údajů.
- ▶ Vedení písemných záznamů umožňujících doložit rozsah a obsah činnosti školního metodika prevence, navržená a realizovaná opatření.

Informační činnosti

- ▶ Zajišťování a předávání odborných informací o problematice rizikového chování, o nabídkách programů a projektů, o metodách a formách specifické primární prevence pedagogickým pracovníkům školy.

- ▶ Prezentace výsledků preventivní práce školy, získávání nových odborných informací a zkušeností.
- ▶ Vedení a průběžné aktualizování databáze spolupracovníků školy pro oblast prevence rizikového chování, zejména orgánů státní správy a samosprávy, středisek výchovné péče, poskytovatelů sociálních služeb, zdravotnických zařízení, Policie České republiky, orgánů sociálně-právní ochrany dětí, nestátních organizací působících v oblasti prevence, center krizové intervence a dalších zařízení, institucí a jednotlivých odborníků.
- ▶ Předávání informací a zpráv o realizovaných preventivních programech zákonným zástupcům, pedagogickým pracovníkům školy a školskému poradenskému zařízení.
- ▶ Vedení dokumentace, evidence a administrativa související se standardními činnostmi v souladu se zákonem o ochraně osobních údajů a předávání informací o realizovaných preventivních programech školy pro potřeby zpracování analýz, statistik a krajských plánů prevence.

Poradenské činnosti

- ▶ Vyhledávání a orientační šetření žáků s rizikem či projevy rizikového chování; poskytování poradenských služeb těmto žákům a jejich zákonným zástupcům, případně zajišťování péče odpovídajícího odborného pracoviště ve spolupráci s třídními učiteli.
- ▶ Spolupráce s třídními učiteli při zachycování varovných signálů spojených s možností rozvoje rizikového chování u jednotlivých žáků a tříd a participace na sledování úrovně rizikových faktorů, které jsou významné pro rozvoj rizikového chování ve škole.
- ▶ Příprava podmínek pro integraci žáků se specifickými poruchami chování ve škole a koordinace poskytování poradenských a preventivních služeb těmto žákům školou a specializovanými školskými zařízeními.

Výchovný poradce

Poradenské činnosti

- ▶ Vyhledávání a orientační šetření žáků, jejichž vývoj a vzdělávání vyžadují zvláštní pozornost a příprava návrhů na další péči o tyto žáky, včetně spolupráce na přípravě, kontrole a evidenci plánu pedagogické podpory pro žáky s potřebou podpůrného opatření v 1. stupni.
- ▶ Zprostředkování vstupní a průběžné diagnostiky speciálních vzdělávacích potřeb a mimořádného nadání a intervenčních činností pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami nebo mimořádně nadané žáky ve školských poradenských zařízeních.
- ▶ Spolupráce se školskými poradenskými zařízeními při zajišťování podpůrných opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a intervenčních činností pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.
- ▶ Příprava podmínek pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ve škole, koordinace poskytování poradenských služeb těmto žákům školou a školskými poradenskými zařízeními a koordinace vzdělávacích opatření u těchto žáků.

Metodické a informační činnosti

- ▶ Metodická pomoc pedagogickým pracovníkům školy:
 - s přípravou a vyhodnocováním plánu pedagogické podpory,
 - s naplňováním podpůrných opatření ve vzdělávání žáků se speciál. vzdělávacími potřebami,
 - s tvorbou a vyhodnocováním individuálních vzdělávacích plánů,
 - v práci s nadanými a mimořádně nadanými žáky.
- ▶ Zprostředkování nových metod pedagogické diagnostiky a intervence pedagogickým pracovníkům školy.
- ▶ Metodická pomoc pedagogickým pracovníkům školy v otázkách integrace, individuálních vzdělávacích plánů, práce s nadanými žáky apod.
- ▶ Předávání odborných informací z oblasti péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami pedagogickým pracovníkům školy.
- ▶ Poskytování informací o činnosti školy, školských a dalších poradenských zařízení v regionu, o jejich zaměření, kompetencích a o možnostech využívání jejich služeb žákům a jejich zákonným zástupcům.

ným zástupcům.

- ▶ Shromažďování odborných zpráv a informací o žácích v poradenské péči dalších poradenských zařízení a jejich zajištění v souladu se zákonem o ochraně osobních údajů.
- ▶ Vedení písemných záznamů umožňujících doložit rozsah a obsah činnosti výchovného poradce, navržená a realizovaná opatření.

Speciální pedagog

Do jeho činnosti patří vyhledávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a jejich zařazení do speciálně pedagogické péče, práce s žáky s individuálním vzdělávacím plánem - reedukace a kompenzace poruch učení, chování, integrace žáků s handicapem, další diagnostické a intervenční činnosti apod. Podílí se na vytváření programu poskytování pedagogicko-psychologických poradenských služeb ve škole, včetně programu primární prevence. Komunikuje s vedením školy, pedagogy, žáky a zákonnými zástupci.

Diagnostika a depistáž

- ▶ Spolupráce při zápisu do 1. ročníku základního vzdělávání dle potřeb a možností školy a školního poradenského pracoviště.
- ▶ Vyhledávání žáků s rizikem vzniku speciálních vzdělávacích potřeb a zařazení do vhodného preventivního, zejména stimulačního, nebo intervenčního programu.
- ▶ Vyhledávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a jejich zařazení do speciálně pedagogické péče.
- ▶ Vytyčení hlavních problémů žáka, stanovení plánu pedagogické podpory v rámci školy a mimo ni a stanovení druhu, rozsahu, frekvence, a trvání intervenčních činností.
- ▶ Diagnostika speciálních vzdělávacích potřeb žáka, zejména shromažďování údajů o žákovi, včetně anamnézy rodinné a osobní, dále speciálně pedagogická diagnostika, zejména při vzdělávacích problémech žáků, pro navazující intervence ve školním prostředí, speciálně pedagogická diagnostika předpokladů pro čtení, psaní, počítání, předpokladů rozvoje gramotnosti, analýza získaných údajů a jejich vyhodnocení.
- ▶ Speciálně pedagogická a etopedická diagnostika při výchovných problémech, stanovení intervenčního přístupu v rámci školy i mimo ni, dle potřeb, možností a profilace školy.
- ▶ Screening, ankety, dotazníky ve škole týkající se speciálních vzdělávacích potřeb a rizika vzniku speciálních vzdělávacích potřeb.

Konzultační, poradenské a intervenční práce

- ▶ Intervenční podpora při realizaci plánu pedagogické podpory.
- ▶ Dlouhodobá i krátkodobá individuální speciálně pedagogická péče za účelem naplňování podpůrných opatření pro žáky, speciálně pedagogické vzdělávací činnosti, reedukační, kompenzační a stimulační činnosti; se žákem s rizikem vzniku speciálních vzdělávacích potřeb.
- ▶ Dlouhodobá i krátkodobá speciálně pedagogická péče o skupiny žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, speciálně pedagogické vzdělávací činnosti, reedukační, kompenzační a stimulační činnosti; se skupinami žáků s rizikem vzniku speciálních vzdělávacích potřeb.
- ▶ Participace na vytvoření individuálního vzdělávacího plánu u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami nebo plánu pedagogické podpory u žáků s rizikem vzniku speciálních vzdělávacích potřeb ve spolupráci s třídním učitelem, učitelem odborného předmětu, s vedením školy, se zákonnými zástupci žáka, se žákem a s ostatními partnery podpůrného týmu uvnitř i vně školy.
- ▶ Průběžné vyhodnocování účinnosti poskytovaných podpůrných opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a rizikem vzniku speciálních vzdělávacích potřeb u žáků, dle potřeby navržení a realizace úprav.
- ▶ Preventivní intervenční programy v oblasti školního neúspěchu/výchovných problémů s uplatněním speciálně pedagogických/etopedických přístupů.
- ▶ Úpravy školního prostředí, zajištění speciálních pomůcek a didaktických materiálů.
- ▶ Individuální konzultace pro rodiče, zabezpečení průběžné komunikace a kontaktů s rodiči

žáka/zákonnými zástupci.

- ▶ Individuální konzultace pro pedagogické pracovníky v oblasti speciálních vzdělávacích potřeb a rizika vzniku speciálně vzdělávacích potřeb.
- ▶ Speciálně pedagogické přístupy při řešení multikulturní problematiky ve školním prostředí.
- ▶ Konzultace s pracovníky školských a dalších poradenských zařízení.

Metodické, koordinační a vzdělávací činnosti

- ▶ Příprava a průběžná úprava podmínek pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ve škole - koordinace speciálně pedagogických poradenských služeb na škole.
- ▶ Metodická pomoc třídním učitelům při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami nebo rizikem vzniku speciálních vzdělávacích potřeb.
- ▶ Metodické činnosti pro další pedagogické pracovníky školy - specifika výuky a možnosti žáků dle druhu a stupně speciálních vzdělávacích potřeb, návrhy metod a forem práce se žáky - jejich zavádění do výuky, instruktáže využívání speciálních pomůcek a didaktických materiálů.
- ▶ Pracovní semináře pro pedagogické pracovníky v oblasti speciálních vzdělávacích potřeb a rizika jejich vzniku.
- ▶ Kooperace s pedagogickými pracovníky školy zajišťujícími poradenské služby.
- ▶ Kooperace se školskými poradenskými zařízeními a s dalšími institucemi a odbornými pracovníky ve prospěch žáka se speciálními vzdělávacími potřebami nebo s rizikem vzniku speciálních vzdělávacích potřeb.
- ▶ Participace na vytváření školních vzdělávacích programů, individuálních vzdělávacích plánů, plánů pedagogické podpory s cílem rozšíření služeb a zkvalitnění péče o skupiny žáků se speciálními vzdělávacími potřebami nebo rizikem vzniku speciálních vzdělávacích potřeb.
- ▶ Koordinace a metodické vedení asistentů pedagoga ve škole.
- ▶ Besedy a osvěta zejména zákonným zástupcům.

Pedagogové

- ▶ Věnují se v rámci výuky rozvoji kompetencí žáků v oblasti sociálních dovedností.
- ▶ Učí podle koncepcí a metod v rámci koncepce školy.
- ▶ Provádějí průběžnou diagnostiku žáků a třídy.
- ▶ Učitelé informují výchovného poradce nebo metodika prevence o případech výskytu agresivního chování ve třídě, signálů o potížích žáka (osobnostní, rodinné, vztahové), náhlém i trvalém neúspěchu v učení, obtížné komunikaci, konfliktu s rodiči, porušování pravidel soužití ve škole žákem, krádežích ve třídách apod.
- ▶ Na pedagogických radách vzájemně hodnotí uplynulé období, konzultují případné problémy, navrhnou opatření.
- ▶ Třídní učitel je v kontaktu s rodiči žáků své třídy prostřednictvím třídních schůzek, osobních setkání a dalších možností komunikace.

Ředitelka školy

- ▶ Sleduje efektivitu prevence rizikového chování.
- ▶ Sleduje problémy v kontextu celé školy a dělá personální a organizační opatření ke zlepšení vzájemného soužití ve škole.
- ▶ Svolává v případě potřeby výchovnou komisi za účasti rodičů, pedagogů, pracovníků orgánů péče o dítě, psychologů apod.

3. Informační zdroje

3.1 Vnitřní informační zdroje školy

Webové stránky školymszsvsestary.cz – všechny důležité informace včetně aktualit, ŠVP, ŠŘ, MPP, ŠPP, Krizového plánu školy aj.

Nástěnka – informace jsou zveřejňovány na trvale umístěné nástěnce v budově školy, obsahují důležitá telefonní čísla, adresy a další informace, které se vztahují k tématům zařazených do MPP. Na výběr témat na nástěnce se mohou podílet sami žáci.

Třídní schůzky, konzultační hodiny, tripartity – rodiče jsou na prvních třídních schůzkách seznámeni s MPP, ŠŘ a obdrží kontakty na členy ŠPP. Žáci i jejich rodiče mají kromě telefonického kontaktu možnost individuálně navštívit jednotlivé vyučující, výchovnou poradkyni, školního metodika prevence po předchozí domluvě konkrétního termínu.

Schránka důvěry – žáci mohou využívat schránku důvěry, která se nachází u vstupu do šaten. Do schránky důvěry má přístup pouze ŠMP, schránka je vybírána pravidelně, 1 – 2x týdně. Podněty, dotazy a ohlášené případy řeší tým ŠPP.

3.2. Vnější informační zdroje školy

Vnější zdroje jsou organizace a odborná zařízení, na které se škola bude obracet: PPP Říčany, OSPOD (dle bydliště dítěte). Další využívané webové stránky: www.msmt.cz www.poradenskecentrum.cz, www.prevence-info.cz aj.

4. Cíle

Cílem Školního preventivního programu je ve spolupráci s rodiči formovat takovou osobnost žáka, která je s ohledem na svůj věk schopná orientovat se v dané problematice, zkoumat ji, ptát se, dělat rozhodnutí; osobnost, která si bude vážit svého zdraví, bude umět nakládat se svým volným časem a zvládat sociální dovednosti. Dokáže rozpoznat a vyhnout se rizikovému chování.

4.1 Dlouhodobé cíle

- ▶ Vytvářet dobré vzájemné vztahy, podporovat vzájemnou komunikaci, pomoc a spolupráci, budovat vzájemnou důvěru mezi žáky, učiteli a rodiči.
- ▶ Posilování zodpovědnosti žáků za jejich rozhodnutí
- ▶ Pěstovat v žácích pocit sounáležitosti k dění ve škole, pocit hrdosti nad jejími úspěchy.
- ▶ Spolupráce pedagogů s týmem ŠPP ohledně nastavení a udržování zdravého klimatu v jednotlivých třídách i v rámci celé školy.
- ▶ Zvyšování informovanosti učitelů a žáků v dané problematice (sledování nabídky odborných školení, odborná literatura)
- ▶ Zapojení učitelů do realizace MPP (preventivní programy).
- ▶ Podpora zdravého životního stylu.
- ▶ Podpora vytváření pozitivního hodnotového žebříčku.
- ▶ Zapojovat žáky do mimoškolních aktivit
- ▶ Spolupráce s veřejností a zákonnými rodiči.

4.2 Střednědobé cíle

- ▶ Diagnostika třídních kolektivů.
- ▶ Spolupráce s institucemi (PPP, SPC, IZS atp..).
- ▶ Návuk sociálních dovedností (sebezpoznání, vzájemné poznání, uvědomování si vlastních pocitů, schopnost empatie, řešení konfliktů).

4.3 Krátkodobé cíle

- ▶ Řešení problémů ve třídách.
- ▶ Nabídka mnoha pravidelných zájmových školních i mimoškolních aktivit pro žáky.
- ▶ Zvýšení odborných znalostí a dovedností pedagogického sboru.

4.4 Konkrétní cíle v podobě kompetencí žáků (v oblasti znalostí, dovedností a postojů):

- ▶ Žáci dokáží pojmenovat zdravotní rizika spojená s kouřením, pitím alkoholu.
- ▶ Znají hodnotu zdraví a nevýhody špatného zdravotního stavu.
- ▶ Mají vědomosti, jak udržovat zdraví a o zdravém životním stylu.
- ▶ Umí pojmenovat základní mezilidské vztahy.
- ▶ Umí rozpoznat a pojmenovat emoce.
- ▶ Umí rozpoznat projevy lidské nesnášenlivosti.
- ▶ Vědí, na koho se obrátit v případě, že někdo ohrožuje nebo poškozuje jejich práva.
- ▶ Mají povědomí o tom, že každé jednání, které ohrožuje práva druhých (šikana, násilí, zstrašování aj.) je protiprávní.
- ▶ Žáci si uvědomují rizika a nebezpečí v silničním provozu.
- ▶ Dokáží vnímat okolní dění všemi smysly a učit se vyvozovat správné závěry pro bezpečné chování v silničním provozu; uvědomovat si ostatní účastníky provozu, zejména v roli chodce, dokáží správně přecházet silnici a znají základní dopravní značky vztahující se k nim jako chodcům či cyklistům.

5. Metody práce

V rámci výuky jsou kromě tradičních osvědčených metod práce (přednášky, diskuze, besedy, exkurze, apod.) využívány další, zejména interaktivní a prožitkové aktivity, které podporují osobnostně sociální výchovu, a to mezipředmětově.

Jedním z nástrojů realizace preventivního programu jsou interaktivní přednášky kvalifikovaných lektorek/lektorů připravované ve spolupráci s erudovanými odborníky v oblasti psychologie, gynekologie, urologie a zdravé výživy. V rámci některých přednášek dostávají žáci preventivně-vzdělávací materiály k dalšímu využívání. Přednášky jsou zpracovány v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem, Pedagogicko-organizačními pokyny MŠMT. Cílem je pokrývat a naplňovat základní principy primární prevence rizikového chování u žáků, minimalizovat rizikové projevy jejich chování a předcházet jim, pomoci najít cestu ke zdravému životnímu stylu, k rozvoji pozitivního sociálního chování, prohloubit psychosociálních dovedností a techniky zvládnání zátěžových situací. Konkrétní aktivity viz. Minimální preventivní program.

6. Závěr

Školní preventivní program školy je součástí výchovy a vzdělání žáků po celou dobu školní docházky. Účastní se ho žáci, pedagogický sbor, rodiče, přizvaní odborníci i veřejnost.

Prevenzi lze rozdělit na specifickou (například dlouhodobé cílené preventivní programy) a nespecifickou (sportovní soutěže, akce v obci apod.).

V rámci školního preventivního programu je nutné kombinovat poskytování informací z oblasti prevence sociálně rizikových forem chování s výcvikem v sociálních dovednostech, preferovat přístupy zaměřené do oblasti zdravého životního stylu a aktivního sociálního učení. Program bere na zřetel věk a osobní charakteristiky jedinců. Bude mít smysl jedině tehdy, když všichni zúčastnění uvidí smysluplnost své práce. Toho chceme dosáhnout dobrou a pravdivou informovaností, ochotou vyslechnout druhého a nalezením správné cesty v případě pomoci.